DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 16 oktober 1997 *

I mål C-165/95,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från High Court of Justice, Queen's Bench Division (Förenade kungariket), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

The Queen

och

Ministry of Agriculture Fisheries and Food,

ex parte: **Benjamin Lay samt Donald Gage och David Gage,**

angående tolkningen av artiklarna 1.2 och 2 i rådets förordning (EEG) nr 2055/93 av den 19 juli 1993 om tilldelning av en särskild referenskvantitet till vissa producenter av mjölk och mjölkprodukter (EGT L 187, s. 8),

meddelar

* Rättegångsspråk: engelska.

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden H. Ragnemalm samt domarna G. F. Mancini och G. Hirsch (referent),

generaladvokat: G. Tesauro,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— B. L. Lay, D. G. Gage och D. J. Gage, genom Richard Gordon, QC, barrister, och Alan Maclean, barrister, befullmäktigade av Dawson & Co, solicitors,

— Förenade kungarikets regering, genom Stephen Braviner, Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, biträdd av Christopher Vajda, barrister,

— Europeiska unionens råd, genom juridiske rådgivaren Arthur Brautigam och Jan-Peter Hix, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren Dierk Booß, i egenskap av ombud, biträdd av advokaterna Hans-Jürgen Rabe och Georg M. Berrisch, Hamburg,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 13 mars 1997 av: B. Lay, Donald Gage och David Gage, företrädda av Alan MacLean, barrister,

Förenade kungarikets regering, företrädd av Stephanie Ridley, Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, samt Christopher Vajda, rådet, företrätt av Jan-Peter Hix, och kommissionen, företrädd av Hans-Jürgen Rabe,

och efter att den 29 april 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 High Court of Justice, Queen's Bench Division, har genom beslut av den 26 april 1995, som inkom till domstolens kansli den 30 maj 1995, begärt att domstolen enligt artikel 177 i EG-fördraget skall meddela ett förhandsavgörande avseende tre frågor om tolkningen och giltigheten av artiklarna 1.2 och 2 i rådets förordning (EEG) nr 2055/93 av den 19 juli 1993 om tilldelning av en särskild referenskvantitet till vissa producenter av mjölk och mjölkprodukter (EGT L 187, s. 8).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan mjölkproducenter, dels B. Lay, dels Donald Gage och David Gage (nedan kallade kärandena i det nationella målet) och Ministry of Agriculture Fisheries and Food (nedan kallat MAFF) avseende den särskilda referenskvantitet som de begärt efter att, i fallet B. L. Lay, ha köpt eller, i fallet Donald Gage och David Gage, ha arrenderat en del av ett jordbruksföretag som fullgjorde ett åtagande att avstå från saluförande av mjölk i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1078/77 av den 17 maj 1977 om införande av ett bidragssystem för avstående från saluförande av mjölk och mjölkprodukter och för omställning av mjölkkobesättningar (EGT L 131, s. 1).

3 Under år 1982 köpte B. Lay gården Resthill vilken, tillsammans med en annan gård, utgjorde ett enda jordbruksföretag som tillhörde en person vid namn Holton.

4 I oktober 1984 förvärvade Donald Gage och David Gage arrendet till gården Court. Denna utgjorde, tillsammans med två andra gårdar, ett enda jordbruksföretag som tillhörde bolaget A. J. Combes & Son Ltd.

5 De ursprungliga ägarna, Holton samt bolaget A. J. Combes & Son Ltd, hade, med stöd av förordning nr 1078/77, mot erhållande av bidrag åtagit sig att avstå från saluförande under en femårsperiod. Medan Holton hade gjort detta åtagande år 1980, löpte A. J. Combes & Son Ltds åtagande ut i slutet av september 1985.

6 Vid köpet respektive ingåendet av arrendeavtalet gjorde kärandena i det nationella målet motsvarande åtagande för den del av företaget som hade överlåtits till dem, utan att som motprestation erhålla bidrag för avstående från saluförande. Kärandena i det nationella målet avsåg vid den tiden att bedriva verksamhet med en besättning på 50 kor från det att deras åtagande om avstående från saluförande löpte ut.

7 Till följd av en bestående obalans mellan utbud och efterfrågan inom mjölksektorn infördes år 1984 ett tilläggsavgiftssystem genom rådets förordning (EEG) nr 856/84 av den 31 mars 1984 om ändring av förordning (EEG) nr 804/68 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 90, s. 10) och rådets förordning (EEG) nr 857/84 av den 31 mars 1984 om allmänna bestämmelser för tillämpningen av den avgift som avses i artikel 5c i förordning (EEG) nr 804/68 inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 90, s. 13, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå). Enligt artikel 5c i rådets förordning nr 804/68 av den 27 juni 1968 (EGT L 148, s. 13), i ändrad lydelse enligt förordning nr 856/84, skall en tilläggsavgift betalas för de kvantiteter mjölk som överstiger en referenskvantitet som skall fastställas utifrån de kvantiteter mjölk eller mjölkekvivalenter som antingen en mjölkproducent har levererat (metod A) eller en uppköpare har köpt (metod B) under ett referensår.

8 Eftersom kärandena i det nationella målet inte hade någon mjölkproduktion under referensåret i fråga på grund av att de deltog i det tillfälliga system för avstående från saluförande som införts genom förordning nr 1078/77, erhöll de inte någon referenskvantitet inom ramen för tilläggsavgiftssystemet. De ingick för övrigt sedan dess bland de så kallade "SLOM-producenterna" [producenter som åtagit sig att avstå från saluförande].

9 I domarna av den 28 april 1988 i mål 120/86, Mulder (Rec. 1988, s. 2321) och i mål 170/86, Von Deetzen (Rec. 1988, s. 2355), förklarade domstolen att förordning nr 857/84 var ogiltig till den del den inte föreskrev att SLOM-producenter skulle tilldelas någon referenskvantitet.

10 Följaktligen infördes genom rådets förordning (EEG) nr 764/89 av den 20 mars 1989 om ändring av rådets förordning nr 857/84 (EGT L 84, s. 2, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) en ny artikel 3a i förordning nr 857/84, där det föreskrevs att en särskild referenskvantitet under vissa förutsättningar skulle beviljas SLOM-producenterna.

11 Antagandet av förordning nr 764/89 ledde även till antagande av kommissionens förordning (EEG) nr 1033/89 av den 20 april 1989 om ändring av förordning (EEG) nr 1546/88 om allmänna bestämmelser för tillämpningen av den tilläggsavgift som avses i artikel 5c i förordning nr 804/68 (EGT L 110, s. 27, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå). Kommissionens förordning nr 1546/88 av den 3 juni 1988 (EGT L 139, s. 12, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) hade antagits som ersättning för kommissionens förordning (EEG) nr 1371/84 av den 16 maj 1984 om tillämpningsföreskrifter för den tilläggsavgift som avses i artikel 5c i förordning nr 804/68 (EGT L 132, s. 11, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) för att genomföra förordning nr 857/84.

12 Som en följd av domarna av den 11 december 1990 i mål C-189/89, Spagl (Rec. 1990, s. I-4539) och i mål C-217/89, Pastätter (Rec. 1990, s. I-4585) ändrades artikel 3a.2 i förordning nr 857/84 genom rådets förordning (EEG) nr 1639/91 av den 13 juni 1991 (EGT L 150, s. 35, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) i syfte att tilldela en särskild, högre referenskvantitet än den som inledningsvis utgjorde 60 % av kvantiteten levererad mjölk eller mjölkekvivalenter som producenten sålt under tolvmånadersperioden före den månad då ansökan om bidrag för avstående från saluförande ingavs.

13 Från och med den 1 april 1993 återinfördes genom rådets förordning (EEG) nr 3950/92 av den 28 december 1992 om införande av en tilläggsavgift inom sektorn för mjölk och mjölkprodukter (EGT L 405, s. 1), med vissa ändringar, det tilläggsavgiftssystem som hade införts genom förordningarna nr 856/84 och nr 857/84, vilket under tiden hade upphört att gälla.

14 I domen av den 19 maj 1993 i mål C-81/91, Twijnstra (Rec. 1993, s. I-2455, nedan kallad domen i målet Twijnstra), fastslog domstolen att artikel 3a.2 tredje stycket i förordning nr 857/84, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 764/89, skall tolkas så, att i ett fall av delvis överlåtelse av ett jordbruksföretag där den övertagande parten åtar sig att iaktta det åtagande om avstående från saluförande som den överlåtande parten har iklätt sig i enlighet med förordning nr 1078/77, tillåter den förstnämnda bestämmelsen att den särskilda referenskvantiteten delas mellan den överlåtande parten och den övertagande parten i förhållande till den areal som har överlåtits.

15 Som en följd av den domen infördes i förordning nr 2055/93, som det är fråga om i detta mål, bland annat regler om beräkning av den särskilda referenskvantiteten i fall av delvist övertagande av ett jordbruksföretag.

16 Det är mot bakgrund av dessa bestämmelser som kärandena i det nationella målet år 1993 respektive år 1994 ansökte om beviljande av en särskild referenskvantitet. B. L. Lay beviljades således den 24 december 1993 en särskild referenskvantitet på 73 871 liter, vilket enligt hans egen uppgift motsvarade mjölkproduktion från 14 kor. På samma sätt beviljades den 26 maj 1994, efter omprövning av ansökan, Donald Gage och David Gage en referenskvantitet på 14 725 liter mjölk.

17 I båda fallen beräknade MAFF de särskilda referenskvantiteterna efter förhållandet mellan storleken på den areal som hade köpts eller arrenderats och varje jordbruksföretags totala areal.

18 Kärandena i det nationella målet väckte, utan att ifrågasätta riktigheten av beräkningen, talan vid High Court of Justice på grund av att MAFF skulle ha gjort en felaktig tolkning av begreppet "foderareal", som förekommer i artiklarna 1.2 och 2 i förordning nr 2055/93. MAFF påstods ha fastställt den särskilda referenskvantiteten utan att ta hänsyn till att de ursprungliga ägarna bedrev verksamhet med kreatursuppfödning för mjölkproduktion nästan uteslutande inom det område som hade överlåtits till dem.

19 När det i ett fall av delvist övertagande är fråga om fördelning av en särskild referenskvantitet som redan har tilldelats föreskrivs i artikel 1.2 i förordning nr 2055/93 följande:

"2. Om ett företag, varav en del har övertagits medan företaget omfattades av förordning (EEG) nr 1078/77, i enlighet med artikel 3a i förordning (EEG) nr 857/84 har blivit tilldelat en referenskvantitet på grundval av den kvantitet för vilken rätten till bidrag enligt förordning (EEG) nr 1078/77 har bevarats eller förvärvats skall denna referenskvantitet delas mellan den överlåtande parten och den part som övertar en del

— ...

— i förhållande till den grovfoderareal som avses i artikel 1.1 d i förordning (EEG) nr 1391/78 och som överlåtits enligt bestämmelserna i artikel 7 i förordning (EEG) nr 3950/92.

..."

20 Om en särskild referenskvantitet ännu inte har tilldelats beviljas en sådan kvantitet till förmån för den övertagande parten i enlighet med de regler som föreskrivs i artikel 1.1 och 1.2 första meningen i förordning nr 2055/93.

21 I artikel 1.1 i förordning nr 2055/93 föreskrivs följande:

"1. En producent i den mening som avses i artikel 9 c i förordning (EEG) nr 3950/92 som

— ...

— har övertagit en del av ett jordbruksföretag som omfattas av ... bestämmelserna i förordning nr 1078/77 men som inte har tilldelats någon referenskvantitet enligt artikel 3a i förordning (EEG) nr 857/84,

skall på begäran få en särskild referenskvantitet på villkor att

..."

22 I artikel 2 första stycket i samma förordning föreskrivs följande:

"Den särskilda referenskvantitet som avses i artikel 1.1 skall fastställas av medlemsstaten i enlighet med objektiva kriterier i förhållande till den grovfoderareal som avses i artikel 1.1 d i förordning (EEG) nr 1391/78 som producenten använde på ansökningsdagen och på grundval av den kvantitet för vilken bidraget beräknades, minskat med en procentdel motsvarande alla minskningar som är tillämpliga på de referenskvantiteter som fastställs enligt artikel 2 i förordning (EEG) nr 857/84, inklusive i samtliga fall en grundminskning med 4,5 %, eller i enlighet med artikel 6 i den förordningen.

..."

23 Artikel 1.1 d i kommissionens förordning (EEG) nr 1391/78 av den 23 juni 1978 om ändring av tillämpningsföreskrifterna för bidragssystemet för avstående från saluförande av mjölk och mjölkprodukter och för omställning av mjölkkobesättningar (EGT L 167, s. 45), som de ovannämnda bestämmelserna hänvisar till, innehåller följande definition:

"d) *foderareal*: den totala jordbruksareal som brukas av en producent i den bemärkelse som avses i artikel 5 a i förordning (EEG) nr 1078/77."

24 Den producent som avses i den sistnämnda bestämmelsen definieras i artikel 5 a i förordning nr 1078/77 i följande ordalag:

I denna förordning avses med

"a) *producent*:

— en jordbrukare, fysisk eller juridisk person, vars företag är beläget inom gemenskapens territorium och som föder upp nötkreatur,

— ..."

25 I artikel 7.1 i förordning nr 3950/92, som artikel 1.2 i förordning nr 2055/93 hänvisar till, förklaras följande:

"Referenskvantiteter som finns disponibla i ett företag skall i händelse av överlåtelse genom försäljning, utarrendering eller arv överföras tillsammans med företaget till de producenter som tar över företaget i enlighet med närmare bestämmelser som medlemsstaterna skall fastställa med hänsyn till de arealer som används för mjölkproduktion eller andra objektiva kriterier och, i förekommande fall, eventuella avtal mellan parterna ...

..."

26 I artikel 9 c i samma förordning görs följande tillägg:

"I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

...

c) producent: en fysisk eller juridisk person eller en grupp av fysiska eller juridiska personer som driver ett jordbruksföretag inom gemenskapens geografiska territorium och

— som säljer mjölk eller andra mjölkprodukter direkt till konsumenten

— och/eller levererar till uppköparen."

27 Eftersom High Court of Justice, Queen's Bench Division, ansåg att lösningen av tvisten vid den nationella domstolen var beroende av en tolkning av ovannämnda bestämmelser och en bedömning av deras giltighet, vilandeförklarade den domstolen målet och ställde EG-domstolen följande tre frågor:

"1) När en medlemsstat fastställer vilken rätt den part som övertar en del av ett jordbruksföretag har till en referenskvantitet enligt artiklarna 1.2 och 2 i rådets förordning (EEG) nr 2055/93, måste medlemsstaten då med beaktande av förordning nr 2055/93 och de allmänna gemenskapsrättsliga principerna om berättigade förväntningar, proportionalitetsprincipen och principen om skydd för äganderätten fördela referenskvantiteten mellan den överlåtande parten och den part som övertar en del så att den först utreder vilken andel av jordbruksföretaget som användes till mjölkproduktion vid den tidpunkt då

den överlåtande parten åtog sig att avstå från saluförande och sedan fördelar referenskvantiteten mellan den överlåtande parten och den övertagande parten i förhållande till den procentuella andelen av den mark som har använts till mjölkproduktion och som har övergått på den övertagande parten?

2) Om svaret på den första frågan är nekande, är då artiklarna 1.2 och 2 i rådets förordning (EEG) nr 2055/93 ogiltiga, eftersom de strider mot de allmänna gemenskapsrättsliga principerna, i synnerhet principen om skydd för berättigade förväntningar, proportionalitetsprincipen och principen om skydd för äganderätten?

3) Om svaret på den första och den andra frågan är nekande, har då en medlemsstat rätt att, när den fastställer den rätt som den part som övertar en del av ett jordbruksföretag har till den referenskvantitet som avses i artiklarna 1.2 och 2 i rådets förordning (EEG) nr 2055/93, fördela referenskvantiteten mellan den överlåtande parten och den part som övertar en del i förhållande till den del av den överlåtande partens jordbruksföretag som har övergått på den övertagande parten?"

Tolkningen av artiklarna 1.2 och 2 i förordning nr 2055/93 (den första och den tredje frågan)

28 Genom sin första och sin tredje fråga, vilka bör behandlas tillsammans, önskar den nationella domstolen i huvudsak få klarhet i om artiklarna 1.2 och 2 i förordning nr 2055/93 och i synnerhet begreppet "foderareal" som förekommer där skall tolkas så att, i händelse av delvist övertagande av ett jordbruksföretag med blandad produktion, den särskilda referenskvantiteten skall fördelas mellan den överlåtande parten och den övertagande parten eller tilldelas den övertagande parten i förhållande till den del av företaget som direkt eller indirekt användes för mjölkproduktion vid tidpunkten för åtagande om avstående från saluförande i enlighet med förordning nr 1078/77, eller om denna kvantitet måste fördelas eller tilldelas i förhållande till företagets totala areal.

29 Den övertagande parten åtnjuter, med stöd av förordning nr 2055/93, i händelse av delvist övertagande av jordbruksföretag, en särskild referenskvantitet som antingen fördelas i enlighet med bestämmelserna i artikel 1.1. i förordningen mellan den överklagande och den överlåtande parten i förhållande till foderarealen eller tilldelas den förre med stöd av artikel 2 första stycket jämförd med artikel 1.1 i förordningen, likaså i förhållande till foderarealen. I båda fallen är begreppet foderareal detsamma som förekommer i artikel 1.1 d i förordning nr 1391/78.

30 Förenade kungarikets regering, rådet och kommissionen vill med "foderareal" i den mening som avses i denna bestämmelse förstå den totala areal som tillhör ett företag, även om denna areal endast delvis används för mjölkdrift. Följaktligen skulle den särskilda referenskvantitet som skall tilldelas den övertagande parten beräknas utifrån förhållandet mellan den mark som har överlåtits och all den mark som tillhör företaget.

31 Kärandena i det nationella målet anser däremot att foderareal i den mening som avses i den ovannämnda bestämmelsen enbart är de delar av företaget som används för mjölkproduktion, varvid de arealer som används för annan jordbruksdrift är uteslutna.

32 Det bör erinras om att förordning nr 2055/93, såsom framgår av fjärde och sjätte övervägandet i förordningen, antogs "[f]ör att helt beakta domstolens beslut", bland vilka bland annat domen i målet Twijnstra förekommer.

33 I punkt 25 i den domen konstaterade domstolen att hela systemet med referenskvantiteter grundas på den allmänna princip som fastslås i artikel 7 i förordning nr 857/84 och i artikel 5 i förordning nr 1371/84, enligt vilken referenskvantiteten i händelse av delvist övertagande av jordbruksföretag tilldelas den övertagande parten i förhållande till andelen överlåten mark.

34 I domen i målet Twijnstra formulerades emellertid den allmänna principen att knyta referenskvantitet till mark, såsom den framgår ur bland annat domen av den 23 januari 1997 i mål C-463/93, St. Martinus Elten (REG 1997, s. I-225, punkt 14), enbart med avseende på delvist övertagande av jordbruksföretag som uteslutande används för mjölkproduktion. Den domen ger inte heller någon lösning på ett sådant fall som i målet vid den nationella domstolen, där det är fråga om delvist övertagande av jordbruksföretag med blandad produktion.

35 I det avseendet skall det anmärkas att för fall av delvist övertagande av jordbruksföretag föreskrivs i artikel 7 i förordning nr 857/84 och i artikel 7 i förordning nr 1546/88, där den allmänna princip som uppställs i artikel 7 i förordning nr 857/84 och artikel 5 i förordning nr 1371/84 upprepas, att delvist övertagande av mjölkkvoter skall ske på grundval av eller med hänsyn till "de arealer som används för mjölkproduktion eller andra objektiva kriterier".

36 Det framgår av ordalydelsen i dessa bestämmelser att det, genom en strikt anknytning av referenskvantiteterna till de arealer som används till mjölkproduktion, garanteras att varje producent som återupptar mjölkproduktion i egenskap av den övertagande parten eller den överlåtande parten kan producera en andel av den kvantitet mjölk som motsvarar den andel mark som inledningsvis användes för mjölkproduktion och som denne har förvärvat eller behållit.

37 Denna tolkning enligt ordalydelsen överensstämmer med de ovannämnda bestämmelsernas syfte, vilket är skyddet för de berättigade förväntningar som den övertagande parten kan åberopa. Den övertagande parten kan nämligen, då han har förvärvat delar av ett jordbruksföretag som tidigare användes för mjölkproduktion och har övertagit åtagandet om avstående från saluförande, med rätta förvänta sig att åter kunna använda den mark som har övertagits för mjölkproduktion (se i det avseendet domen i målet Twijnstra, punkt 23).

38 För att den övertagande parten således inte skall uteslutas från att omfattas av den allmänna principen att knyta referenskvantitet till mark i händelse av delvist övertagande av jordbruksföretag med blandad produktion, måste följaktligen en särskild referenskvantitet tilldelas i förhållande till den areal som användes för mjölkproduktion vid tidpunkten för beviljande av bidrag för avstående från saluförande.

39 I domen av den 17 december 1992 i mål C-79/91, Knüfer (Rec. 1992, s. I-6895, punkt 12) fastslogs i det avseendet att referenskvantiteten tilldelas i strikt proportion till storleken på de arealer av jordbruksföretaget som används för mjölkproduktion, utan att det skall göras någon skillnad utifrån dessa arealers användningssätt.

40 I punkt 13 i samma dom tillade domstolen att det, för fördelning av referenskvantiteter, skall tas hänsyn till alla de arealer i jordbruksföretaget som direkt eller indirekt bidrar till dess mjölkproduktion.

41 Denna tolkning motsägs inte utan finner stöd i ordalydelsen i artikel 2 första stycket i förordning nr 2055/93, som tillämpades i domen i målet Twijnstra.

42 Av denna bestämmelse framgår att tilldelning av en särskild referenskvantitet sker i förhållande till den foderareal som avses i artikel 1.1 d i förordning nr 1391/78, som tillämpas inom systemet för bidrag för avstående från saluförande och där detta begrepp definieras som den totala jordbruksareal som brukas av en producent i den bemärkelse som avses i artikel 5 a i förordning nr 1078/77.

43 Begreppet foderareal avser således enbart den totala brukningsbara jordbruksareal som brukas av en jordbrukare som är producent i den bemärkelse som avses i artikel 5 a i förordning nr 1078/77. En jordbrukare har emellertid denna egenskap endast om han föder upp nötkreatur i enlighet med denna sistnämnda bestämmelse och, närmare bestämt i samband med tilldelning av en särskild referenskvantitet, när han säljer eller levererar mjölk i egenskap av producent i den bemärkelse som avses i artikel 9 c i förordning nr 3950/92, till vilken artikel 1.1 i förordning nr 2055/93 hänvisar.

44 Denna tolkning bekräftas dessutom av att artikel 1.2 i förordning nr 2055/93 hänvisar till artikel 7 i förordning nr 3950/92, enligt vilken överföring av en referenskvantitet i händelse av övertagande av jordbruksföretag skall ske med hänsyn till de arealer som används för mjölkproduktion eller andra objektiva kriterier och, i förekommande fall, avtal mellan parterna. Såsom generaladvokaten har anmärkt i punkt 11 i sitt förslag till avgörande har det, beträffande skyldigheten att ta hänsyn till de arealer som används för mjölkproduktion, utskiljts ett samband mellan överföring av en referenskvantitet i händelse av övertagande av jordbruksföretag och delvis överföring av en särskild referenskvantitet i händelse av delvist övertagande av ett jordbruksföretag.

45 Förenade kungarikets regering, rådet och kommissionen har för det första invänt att den ovannämnda tolkningen är omöjlig att tillämpa eftersom MAFF inte har tillgång till uppgifter som kan göra det möjligt att bedöma storleken på ett jordbruksföretag som har använts för mjölkproduktion.

46 I det avseendet skall det först påpekas att, såsom generaladvokaten med rätta har anmärkt i punkt 15 i sitt förslag till avgörande, eventuella administrativa svårigheter och kontrollsvårigheter i princip inte skall hindra den enda tolkning varigenom de allmänna principer som styr gemenskapsrätten, i synnerhet principen om skydd för berättigade förväntningar, iakttas.

47 Det skall därefter erinras om att enligt artiklarna 4.2 d och 5.1 d i förordning nr 1391/78 skall "[d]en foderareal som producenten brukar vid tidpunkten för ingivande av ansökan" om bidrag för avstående från saluförande dels anges i ansökan, dels registreras av den behöriga myndigheten. För övrigt skall det med olika typer av bevismedel visas att olika områden används som foderareal för mjölkproduktion.

48 Förenade kungarikets regering, rådet och kommissionen har för det andra hävdat att en restriktiv tolkning av begreppet foderareal såsom enbart omfattande de arealer som används för mjölkproduktion strider mot rättssäkerhetsprincipen.

49 Det är visserligen så, att i fall av delvist övertagande av ett jordbruksföretag med blandad produktion gör den tolkning som har föreslagits av Förenade kungarikets regering, rådet och kommissionen det möjligt att på ett otvetydigt sätt fastställa de särskilda referenskvantiteter som den övertagande parten skall tilldelas och därigenom i förväg i möjligaste mån förebygga tvister om användningen av jordbruksareal i början av perioden för avstående från saluförande.

50 Med hänsyn till vad som ovan har anförts kan emellertid inte blotta möjligheten till oenighet mellan parterna avseende de arealer som skall beaktas vid beräkningen av den särskilda referenskvantiteten rättfärdiga en tolkning som åsidosätter principen om berättigade förväntningar.

51 Rådet och kommissionen har för det tredje gjort gällande att den tolkning som har anammats inte kan förlika den överlåtande och den övertagande partens intressen med de syften som eftersträvas med tilläggsavgiftssystemet.

52 Som svar på detta argument skall det anföras att den form för tilldelning eller fördelning som framgår av den förevarande domen gör det möjligt för dem som i egenskap av överlåtande eller övertagande parter innehar ett jordbruksföretags mark, vilken ursprungligen användes för mjölkproduktion, att återuppta mjölkproduktionen i den mån som denna mark har bidragit till mjölkproduktionen. Däremot är det uteslutet att innehavaren, oavsett om han är överlåtande eller övertagande part, har rätt till en särskild referenskvantitet såvitt marken inte ursprungligen användes för mjölkproduktion.

53 Den valda tolkningen riskerar dessutom varken att förorsaka ett överskridande av den kvantitet som ägaren hade kunnat ha rätt till om han inte hade överlåtit en del av sitt jordbruksföretag eller att avgiftssystemets syften äventyras, antingen genom att efter en delvis överföring av en sådan kvantitet tillåta att mark som aldrig

använts till foderareal avsedd för mjölkproduktion omvandlas till sådan eller genom att främja en separat försäljning enbart av den särskilda referenskvantiteten.

54 Med hänsyn till vad som ovan anförts skall den första och den tredje frågan besvaras på så sätt att artiklarna 1.2 och 2 i förordning nr 2055/93 skall tolkas så, att, i fall av delvist övertagande av ett jordbruksföretag med blandad produktion, referenskvantiteten skall fördelas mellan den överlåtande parten och den övertagande parten eller tilldelas den övertagande parten, i förhållande till den del av jordbruksföretaget som direkt eller indirekt användes för mjölkproduktion vid tidpunkten för åtagande om avstående från saluförande i enlighet med förordning nr 1078/77.

Giltigheten av artiklarna 1.2 och 2 i förordning nr 2055/93 (den andra frågan)

55 Med hänsyn till svaret på den första och den tredje frågan finns inte skäl att besvara denna fråga.

Rättegångskostnader

56 De kostnader som har förorsakats Förenade kungarikets regering, Europeiska unionens råd och Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 26 april 1995 förts vidare av High Court of Justice, Queens' Bench Division — följande dom:

Artiklarna 1.2 och 2 i rådets förordning (EEG) nr 2055/93 av den 19 juli 1993 om tilldelning av en särskild referenskvantitet till vissa producenter av mjölk och mjölkprodukter skall tolkas så att, i fall av delvist övertagande av ett jordbruksföretag med blandad produktion, referenskvantiteten skall fördelas mellan den överlåtande parten och den övertagande parten eller tilldelas den övertagande parten, i förhållande till den del av företaget som direkt eller indirekt användes för mjölkproduktion vid tidpunkten för åtagande om avstående från saluförande i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 1078/77, av den 17 maj 1977, om införande av ett bidragssystem för avstående från saluförande av mjölk och mjölkprodukter och för omställning av mjölkkobesättningar.

Ragnemalm Mancini Hirsch

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 oktober 1997.

R. Grass H. Ragnemalm

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen